

מאת מו"ר הגה"צ המקובל

רבי **נסים פרוץ** זצוק"ל

תומלל ונערך מתוך הקלטה של שיחה שנמסרה במסגרת שיעור באוצרות חיים בעיר אלעד, פ' לך לך תשע"א.

פרשת לך לך הביטו אל אברהם

לעשות כלום אם לא אברהם שקדם לו. אברהם בעצם הוא הראשון.

אבות העולם. איך אמר הקב"ה, איני מחזיק טובה אלא לאבות העולם שהודיעוני בעולם תחילה (ילק"ש תרס"ז). אלוהי אברהם אלוהי יצחק ואלוהי יעקב. ייחד השם שמו על אבות העולם. לא מצאנו שהשם ייחד שמו על אף אחד אחר, למה? השם ייחד את שמו עליהם בגלל שהם ייחדו את שמו של השם. לא עשו שום פעולה בלי לייחד את השם. האבות שרצו לפני כסוסים בין ביצעי המים (פנהרין צ"ו ע"א). איך אפשר לרוץ בתוך ביצה? אפילו הסוס הכי גיבור לא יכול לרוץ בתוך ביצה. ואבות העולם רצו. כלומר, כל העבודה שהם עשו – עשו ביגיעה. נתאר לעצמנו את אברהם, איזה נסיונות גדולים הוא עבר. כל נסיון הביא אותו לעוד דרגה, עוד בניה. עד שהוא שבנה את הצורה הראשונית של איך היה צריך להיות.

שמעתם בטח על התעשייה האוירית, זה מדינה בתוך מדינה. ממלכה. יש שם יהודי שקוראים לו הרב סוויסה, תלמיד שלי. בהתחלה הוא היה רק עובד שם, לאט לאט נהיה הרב של המקום. אז מה תחשוב, שהוא כמו איזה רב שכונה, רב בית כנסת. יש לו שם אחד עשר בתי כנסת וכמה וכמה ספרי תורה, סידורים, ספרים, גמרות, שיעור הדף היומי, שיעורי תורה בכל בית כנסת. יש עובדים שבאים מוקדם, מתפללים שחרית ואחר כך נכנסים לעבודה. גם מנחה וערבית יש. לכל בית כנסת, יש גבאי שמקבל משכורת מהתעשייה אוירית רק בשביל לשפל בבית הכנסת. והרב סוויסה ממונה על כל בתי הכנסת וממונה על כל שרותי הדת במקום. לפעמים הוא גם משכנע את מנהלי המחלקות לחבר כמה מחלקות ולהביא אותם כולם למקום שיכול להכיל את כולם, איפה? בית כנסת אחד לא יכול

פרשת לך לך. ראשית כל, כמה יש דורות מאדם עד נח? עשרה דורות. כמה זמן זה בערך? אלף שנה או יותר? קראת את זה בחצי שעה וגמרת את כל הפרשה. עשרה דורות, כמה נגמר. אותו דבר מנח עד אברהם. בסוף פרשת בראשית פתאום מופיע נח, אלה תולדות נח, הגעת עד נח. בסוף פרשת נח מי מופיע? אברהם אבינו. אז הנה עוד עשרה דורות, גם זה נגמר בחצי שעה. ואילו עכשיו כשאנחנו באים לאברהם, הפרשיות כבר אינן אותן פרשיות.

חז"ל אומרים, עולם התוהו, דורות של הבל. דורו של אדם, דורו של נח, כל הדורות האלה שעברו הן דורות של הבל. "אלה תולדות השמים והארץ, בהפראם" (בראשית ב' ד), אל תקרא בהפראם אלא באברהם (בראשית רבה י"ב). פה מתחיל העולם, באברהם אבינו מתחילה הבריאה. במבול נמחו כל הדורות של אדם, בדור הפלגה נפלו כל הדורות של נח. לא נשאר כלום, הכל התנפץ. בא אברהם אבינו והעמיד את העולם. איתן האזרחי (ב"ב ט"ז ע"א), אמר לעולם איתן מושבך, עכשיו העולם מתקיים, בהפראם באברהם.

"הביטו אל אברהם אביכם, ואל שרה תהוללכם" (ישעיהו נ"א ב). צריך להתבונן בפרשיות האלה כדי להבין על מה העולם קיים. מה נדרש מהאדם, מה נדרש מהיהודי. אנחנו לא בני נח, אנחנו לא בני אדם. אנחנו מלאכים, בנים של הקב"ה, יהודים. היהודי הראשון זה אברהם אבינו. הוא בנה את היהודי הראשון. שלושה אבות, אין אבות אלא שלושה (ברכות ט"ז ב). אפילו משה רבנו הענק לא יכול היה אב. האבות בנו את האב (אבטיפוס) של היהודי, שלושתם יחד. יעקב זה ממש כבר האצולה של היהודי, יעקב שלימא. אבל יעקב לא היה יכול לעשות כלום אם לא יצחק שקדם לו, ויצחק לא היה יכול

להכיל את כולם. אז לוקחים האנגר, האנגר זה מקום ששם מתקנים את המטוסים, ואז באים מאות, אולי אלף כמעט, נכנסים הרבה אנשים, עם מנהלי המחלקות והם משביתים את העבודה, ובאים לשמוע דברי תורה.

פעם גם אני הלכתי לשם. קרו שם כמה מקרים מצערים, והיתה התעוררות ורצו שאעשה להם תיקון. לאחר התיקון המנהל הציע לי לעשות סיור, לכל אחד שבא לבקר היו עושים סיור. הכניסו אותי לאיזה מקום, אני רואה מטוס ככה יפה. אמרתי להם מה זה? אמרו לי זה האבטיפוס של כל המטוסים. ממנו מדפיסים את כל המטוסים. על כל חלק וחלק עבדו צוותים של מודענים ומהנדסים ובנו אותו בעבודת יד. אבל אחר כך ממנו מדפיסים את כל המטוסים. אברהם אבינו הוא אב, הוא האבטיפוס של כל היהודים בעולם. הוא עבד על כל נקודה ונקודה. אנחנו רק מודפסים ממנו, צילומים. אבל הוא עשה את העבודה העיקרית, עבד קשה מאוד. עבר נסיונות קשים בשביל לעמוד במבחן, "נְתַתָּה לְיִרְאֵיךָ גַם, לְהַתְנוּסִים" (תהלים ס"ו).

האבות קיימו את כל התורה כולה קודם שניתנה (וימא כ"ח ע"ב). דבר זה לא נאמר על אדם הראשון ולא על נח. כלומר, אבל הם עבדו כל כך קשה, עד שאפילו בלי שקיבלו תורה, מהכליות שלהם, מהחכמה שלהם, מההבנה, ממה שהם עמדו בנסיון וביטלו את עצמם לקב"ה, קיימו את כל התורה כולה קודם שניתנה. מה אמר אברהם? הנני. אני לא רוצה כלום, בשבילי אין לי הבדל לעשות ככה או לעשות ככה. אני רוצה לעשות מה שאתה רוצה, תוביל אותי, כל מה שאתה רוצה אני אעשה. אז הקב"ה הוביל אותם וקיימו כל התורה קודם שניתנה, הגיעו לדרגות של יהודי.

ואנחנו יותר טוב מהם. איך? לנו יש את מעמד הר סיני ולהם לא היה. הם, בשביל להשיג פסיק אחד בתורה היו צריכים לעמוד בנסיונות קשים ונוראים כדי לקלוט משהו מהתורה. אנחנו, אחרי שהקב"ה נתן לנו באהבה את התורה, אז הנסיון שלנו זה לקחת. אתה רוצה להינצל מכל הצרות שיש בשל העולם, מכל חבלי משיח? מכל התוהו ובוהו, מכל המבול שיש בעולם? דבר אחד תעשה, תברה. תיקח את הגמרא, שב תלמד. קח את מעמד הר סיני, וכבר אתה יהודי שלם. אתה לא יודע אפילו לאיזה דרגה אתה מגיע, אין בעל הנס מכיר בניסו.

אדם לא מבין כמה דברים הוא חוסך מעצמו כשהוא שוקע ושוקע בתורה ושוכח מהעולם. אתה שוכח

מהעולם והעולם שוכח ממך, ואתה ניצול מהרבה דברים. היצר תמיד עובד על האדם. אומר לו תראה, קודם כל תגמור את הענין של הבנק, תהיה פנוי, אחר כך תלמד. קודם כל תעשה זה וזה, יש יקח רק חמש דקות, עשר דקות, אחר כך תלך לשיעור. ואז גמר עליך, אתה לשיעור כבר לא תלך. אתה תגיד לו להיפך, אתה יודע מה? קודם כל תתן לי ללמוד חמש דקות, ואז אני אבוא אפילו שעה לאיפה שאתה רוצה. ואז הוא כבר לא יראה אותך בכלל. זהו, הוא לא יכול להכנס לבית המדרש. די, גמרנו, נכנסת לבית המדרש, גמרנו.

אמר דוד המלך "חֲשַׁבְתִּי דְרָכַי, וְאָשִׁיבָה רַגְלִי אֶל-עֵדוּתֶיךָ" (תהלים קי"ט נ"ט). היום אפילו כל בן אדם רגיל, אם אתה רוצה להפגש איתו, הוא אומר רגע רגע, מסתכל ביומן, פותח את היומן כמו איזה ראש ממשלה, אומר לך מה אתה אומר? איזה שעה? רגע רגע, רגע, ביום שני? לא לא לא, אני כבר קבעתי משהו, אני צריך ללכת, יום שלישי - אולי אפשר. ולדוד המלך איזה יומן היה לו? היו לו הרבה פגישות, פה באוצר, פה במטה הכללי, פה בסנהדרין. והוא מתחיל לנסוע לפגישה עם מכונית השרד שלו ועם כל הפמליה, פתאום הוא רואה בית מדרש, קופץ לשם. אומר לפני שאני הולך לפגישה, אני הולך לשם רק לכמה דקות וכבר אני גומר. עכשיו לך תחפש אותו, "וְאָשִׁיבָה רַגְלִי אֶל-עֵדוּתֶיךָ".

יהודי תדע לך, אבות העולם כמה נסיונות עברו. וגם היום, כמה נסיונות קשים צריך לעבור בן אדם אם הוא לא לומד תורה. אבות העולם לא למדו תורה, אבל הנסיונות שלהם הביאו אותם למשהו. אנחנו אם לא נלמד, אם לא נשקיע את עצמנו בלימוד התורה, הנסיונות שיבואו עלינו... אל תביאנו לידי נסיון ולא לידי בזיון, לא נעמוד בהם, יהיו רק בזיונות.

תראה אברהם אבינו איזה נסיון היה לו. אולי תחשוב שזה נסיון קטן. "לָךְ-לָךְ". אדם אומר מה הבעיה, גם אני, תן לי כמה הבטחות, תן לי כמה דברים גם אני אלך. אבל זה לא כל כך פשוט. אברהם אבינו, אחרי הנסיון של אור כשדים, התפרסם שמו בעולם. כולם נתנו לו מתנות, כולם רדפו אחריו, כולם רצו לשמוע אותו. היו לו אלפי תלמידים, אולי יותר. היו לו אנשים שתמכו בו, והקים מי יודע כמה וכמה בתי מדרש בשביל התלמידים שלו. כלומר בקיצור היו לו מערכות שלמות. הקב"ה אמר לו "לָךְ-לָךְ". היה יכול לומר לו רבש"ע מה אני אעשה עם כל הדברים האלה? זה רק התחיל את התשובה שלו, זה רק התחיל את האמונה

שלו, זה צריך לקרב אותנו, זה צריך... זה צריך... הבן אדם הזה הבטיח לתת במשך השנה מליון דולר, הוא נתן עד עכשיו רק מאה אלף, הוא צריך להשלים, ואם אני אלך מה יהיה עם כל זה? אבל אברהם אבינו לא עשה חשבונות. כלום. אמר, אני עושה את כל זה בשביל הקב"ה. זה אותו דבר בשבילי. הוא אומר לי ללכת, אני הולך. לא עושה חשבון על כל מה שהיה, שיפול. אז את כל זה הקב"ה נתן לאברהם אבינו, עכשיו הוא אומר לו תעזוב את זה, אני נותן לך משהו אחר. אמר לו "לך-לך".

יש מי שאומר "לך-לך" – לך זה חמישים, לך זה עוד חמישים. אומר לו הקב"ה מאה אחוז אני רוצה, יהודי מאה אחוז. צריך לעשות עבודה של מאה אחוז. כלומר בקיצור כל הנסיונות של אברהם אבינו היו נסיונות כבדים.

ואנחנו צריכים לברוח מהנסיון. מספיק לנו הנסיון של לעזוב את העולם וללמוד תורה. איך כתוב ברמב"ם (מתנות עניים פרק י), לעולם אין אדם מעני מן הצדקה, ואין דבר רע ולא היזק נגלל בשביל הצדקה. זו מצווה אחת שבתורה. לימוד התורה הוא פי כמה וכמה. לעולם אתה לא תפסיד. אף פעם. כל הזמן תברח מכל דבר ותשב תלמד. אתה תראה ברכה. אף פעם לא תפסיד.

אתמול אחד ישב בשיעור, אני עוד לא גמרתי את השיעור, נשאר איזה עוד קטע. הוא לא מעניין אותנו, הגיע הזמן הוא קם ורוצה ללכת. אמרתי לו יא חביבי בא רגע, איפה אתה הולך? אומר, יש לי פגישה – לא נעים לאחר. אמרתי לו, אם אתה תשאר בשיעור, זה יתבשל ויהיה יותר טוב. אם אתה תלך עכשיו אני לא יודע מה יצא מזה. תשאר תגמור את השיעור. אתה צריך לדעת – מתורה לא מפסידים כלום. אחרי מעמד הר סיני הנסיון היחיד שיש לנו זה ללמוד. שאר הדברים מתבטלים. הכל מתהפך לטובה.

אומר החיד"א, החודש הזה מרחשוון בא מיד לאחר שעוברים כל האותות והמופתים שעשה השם איתנו בחגים. במרחשוון עדיין השפתיים מרחשות את התפילות, את הסליחות. עדיין האוזניים שומעות את השופרות, עדיין הגוף מרגיש את התענית של יום כיפור, הידיים עוד מתנענעות עם הלולבים, את הסוכות לא פרקנו עדיין, חלק מפורק חלק עוד נשאר. פותחים את ההיכל ומוציאים ספר תורה, פתאום אנחנו מרגישים, זוכרים את הריקודים שרקדנו. עדיין הדברים טריים. כל מה שהשם עשה איתנו בחגים זה אותות ומופתים. לא אנחנו עשינו, השם עשה לנו את זה

בשביל לקרב אותנו. להוציא מאיתנו את מה שהיינו בשנה שעברה, להביא אותנו למצב חדש. להיות אדם אחר. למדן, שקדן, מקיים את התורה והמצוות, איש טוב, בלי קנאה, בלי שנאה, בלי כבוד, בלי כעס. אז אומר החיד"א, החודש הזה, בגלל שהוא אחרי החגים, אם אתה תופס את עצמך בידיים, הסגולה שלו זה למשוך את כל השנה. כי את כל החגים זה השם עשה. אם אתה לא מראה שינוי מיד על המקום, אז חזרה חנה לשחרותה. יעבור הזמן ואתה שוב תתרגל, אתה תעשה הכל כמו שהיית רגיל. לא השתנה אצלך כלום, נשאר אתו דבר. עוד פעם יבוא ראש השנה, גלגל שחזור. לכן, "לך עמי בא בחדריך" (ישעיהו כ"ו ב). העיקר הוא לשנס מתניים ולהוסיף חיל בלימוד התורה, בהתמדתה, בשקידתה, להשתדל בידעת התורה יותר ויותר, להכיר יותר ויותר.

בחודש מרחשוון היה המבול. בשבעה עשר בחודש נפתחו ארובות השמים, השם הביא מבול לעולם. כשנגמר המבול נח הקריב קרבן. עשה חשבון למה מהבהמה הזו שבע ומזו שתיים? אה – צריך להקריב קרבן. הקריב קרבן. הקרבן היה אישה ריח-ניחוח לה, הקב"ה התנחם על שעשה את המבול. "נשבעתי מעבר מי-נח" (ישעיהו נ"ד ט), הקב"ה נשבע שלא יביא יותר מבול לעולם. אף על פי כן, כל פעם שהגיע החודש הזה, היו יורדים גשמים ארבעים יום רצוף בלי הפסקה. זה היה מזכיר לעולם את הפחד של המבול, עד שלחודש הזה היו קוראים חודש המבול.

דוד המלך רצה לבנות את בית המקדש, אילולא עצר בעדו נתן הנביא. השם אמר לנתן הנביא, לך כי האיש הזה תוך יום אחד יכול להקים את בית המקדש, הוא מהיר, זריז. כבר הכין את כל התכניות, כבר הכין את כל החומרים. אבל השם עצר בעדו. כששלמה בנה את בית המקדש, כשנגמרה מלאכת המקדש, זה היה במרחשוון. שלמה המלך לא הנך את בית המקדש עד תשרי בשנה הבאה. עד שהעם היו מרננים אחריו, מה זה? הכל מוכן, מה חסר? אבל היה לו ענין ברוח הקודש לחנוך את בית המקדש דווקא בתשרי. אומר "הבני יששכר" אבל לחודש מרחשוון, הקב"ה הבטיח לשלם לו. מקדש השלישי יהיה במרחשוון. מלכות בית דוד, זה שצריך היה לבנות את בית המקדש, תחזור בחודש מרחשוון ואז יבנה את בית המקדש השלישי. אנחנו נמצאים בחודש של גאולה חודש של ישועה.

כשנבנה בית המקדש בחודש מרחשוון, התפלל שלמה המלך וביטל את הארבעים יום בהם היה יורד הגשם ברציפות. הסיום של המקדש בחודש הזה ביטל את ה-

מ' של חודש מבול. מה נשאר? 'בול'. שני החודשים שכתוב בנ"ך את השם שלהם, זה חודש זיו וחודש בול. זה בדיוק החודש השני. לחודש השני מניסן קוראים זיו, ולחודש השני מתשרי קוראים בול. למה בול? הלך ה- מ' ונשאר 'בול'.

אז יש פה רמוז. מה הרמז? ביום ראש השנה יכתבון, נכתב הפתק לכל אדם ואדם. ביום צום כיפור יחתמו, נחתם הפתק. בהושענא רבא נעשה חותם החיצון, מה זה? הפתק כבר חתום אבל קיפלו אותו ושמו אותו במעטפה וסגרו אותה. זה נקרא חותם החיצון. בשמיני עצרת, מסירת הפיתקין. כתבו כתובת על המעטפה מבחוץ והביאו את זה למלאכים, הוצאה לפועל, זהו, נגמר. אבל בלי בול אי אפשר לשלוח את זה. השוון זה הבול. כלומר, אם בן אדם באמת רוצה לקבל את התמצית של כל החגים, כל מה שהיה זה השם עשה, אתה לא עשית כלום, אתה נפעלת, לא פעלת. עכשיו בא נראה אותך פועל את מה שנפעלת. זהו, ימים רגילים, אין חגים, חודש רגיל, זה הבול, חודש בול.

כל אחד צריך לקחת את עצמו בידים. ובאמת, העיקר זה התורה, הלימוד של התורה. זה יביא את הכל. זה יביא אותך לדקדק במצוות, יביא אותך למידות טובות. כמה שיותר ללמוד, וכמה שיותר לעשות תחבולות שלא יעבוד עליך היצר. למשל דוגמא, מה יותר טוב מזה לאדם שיקום בשעה שכולם עוד ישנים. עוד לא יצא גלגל חמה לעולם, הכל שקט, הכל זך, אפילו המקווה עוד לא התלכלך. אתה קם בבוקר, אתה מוצא אותו נקי, טובל, בא לבית הכנסת. תיקון חצות, לומד לפני התפילה, מחמם את המקום לפני התפילה, מתפלל בהנ"ץ החמה. נו אחרי תפילה בהנ"ץ החמה תלך הביתה? סתם להעיר אותם? עוד יש זמן, אתה לומד עוד שעה. אתה מרוויח תפילה כמו שצריך, לאט לאט, בכוונה, תפילה מובחרת, מצווה מן המובחר, לימוד

תורה לפניך, לימוד תורה לאחריה. אי אי אי, כבר הרווחת את כל היום, מה שתעשה אחר כל במשך היום אשריך, תוסיף עוד. אבל כבר נתת מכה על ראש הנחש. אין לו עכשיו כוח להלחם נגדך. השכם! הבא להורגך השכם להורגו, לא משנה באיזה צורה. החיזוק העיקרי הוא שלא יעבוד עליך. תגיד לו – קודם לימוד תורה, אחר כך נראה מה יהיה הלאה. להקדים, על שלא בירכו בתורה תחילה. קודם כל הלימוד שלי, אחר כך נראה מה יהיה. אני לא עושה שום דבר לפני שאני לומד תורה. אני לא פוגש אנשים, לא עושה שום סידור, שיהיה מה שיהיה. שיהיה מחר, שיהיה מחרתיים, שיהיה שבוע הבא, אני קודם כל היום לומד תורה ושאר הדברים ייעשו אחר כך. אדם צריך להתרגל לא להקשיב ליצר, קודם כל תורה.

אתה יודע מה החודש הזה, בנין בית המקדש, צריך להביא את המשיח. היום, רק היום, היום תלמד תורה ואם לא תספיק, אז את השאר תעשה מחר, עד סוף החודש יש זמן. אז אם בן אדם מתרגל מיד בחודש הזה ליתרגלנו בתורתך, אז כל השנה כולה הוא ממשיך באותה הדרך, ואם בחודש הזה הוא לא מתרגל, מתי תתרגל? הוא יחזור בדיוק למה שהוא רגיל לעשות, ומה שהוא לא רגיל לעשות הוא לא יעשה.

השם יעזרנו ויטע בליבנו אהבתו ויראתו לעשות רצונו כרצונו, אמנ כן יהי רצון.

הערה: כידוע אין בכוחו של תמליל שיחה להעביר את כל המסרים החשובים שאפשר לקבל כאשר שומעים את השיחה עצמה. לכן מומלץ מאד להאזין לדברי קודשו של כ"ק מו"ר זיע"א ולשמוע את כל השיחה מתחילתה ועד סופה, דברים כהויתם. ואם נפלה שגיאה באיזה פרט בהקלדת ועריכת התמליל הנ"ל, ה' הטוב יכפר בעדנו.

רפאל רחמים

ישר כח למרת אסתר תחי' שתרמה להוצאת עלון זה, לזווג הגון בקרוב לבנותיה שירי בת אסתר, דבורה בת אסתר, מיכל בת אסתר, ולזכות בדבקות בשם. יהי רצון שזכותו של מו"ר זצוק"ל תגן עליה ועל כל בני משפחתה, ויזכו לחיים טובים וארוכים, לפרנסה בשפע בכבוד ובנחת, ולנחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם.